Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2014–2015

32 623 Actuele situatie in Noord-Afrika en het Midden-Oosten

Nr. 148 BRIEF VAN DE MINISTER VOOR BUITENLANDSE HANDEL EN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 7 april 2015

Graag bied ik u hierbij de reactie aan op het verzoek van de vaste commissie voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking van 12 maart 2015 inzake het rapport «Failing Syria» en de bijdragen van de internationale gemeenschap aan humanitaire hulp ten behoeve van de Syrië crisis.

Het rapport vestigt de aandacht op de bescherming van burgers, de toegang van humanitaire hulp tot de burgerbevolking, de internationale bijdrage aan de humanitaire hulpverlening en een politieke oplossing voor het conflict.

Het rapport stelt dat naleving van humanitair oorlogsrecht en de resoluties die de VN Veiligheidsraad heeft aangenomen over het conflict in Syrië van groot belang is. Ik ben het daarmee eens. Op dit moment houden strijdende partijen zich niet aan afspraken, met grote humanitaire consequenties voor de Syrische burgerbevolking en hulpverleners. Met de auteurs van het rapport maak ik me grote zorgen over schendingen van het humanitair oorlogsrecht en van mensenrechten door de partijen bij het conflict in Syrië, waaronder seksueel geweld, aanvallen op kinderen en scholen, en aanvallen op andere civiele doelen.

Misdrijven die zijn begaan tijdens het conflict in Syrië mogen niet onbestraft blijven. Wat Nederland betreft heeft het ICC hier een rol te vervullen. Het kabinet heeft steeds gepleit voor doorverwijzing van mensenrechtenschendingen in Syrië door de VN Veiligheidsraad naar het ICC en blijft dit doen. Voorafgaand aan een eventuele procesgang is het van het grootste belang dat voldoende informatie beschikbaar komt over begane mensenrechtenschendingen, misdaden tegen de menselijkheid en oorlogsmisdrijven in Syrië. Het kabinet steunt organisaties die dergelijk

kst-32623-148
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2015

bewijsmateriaal vergaren. Ook heeft Nederland voortdurend opgeroepen tot toegang tot Syrië voor de VN Commission of Inquiry.

Het rapport constateert terecht dat toegang van humanitaire hulpverlening tot slachtoffers in Syrië zeer problematisch is. In de praktijk wordt toegang belemmerd door restricties van onder meer de overheid. Dit ondanks de Geneefse Conventies en VNVR resoluties 2139, 2165 en 2191 die regels stellen ten aanzien van toegang voor hulpverlening. Nederland is lid van de High Level Group for Humanitarian Challenges in Syria, die de VN ondersteunt bij het uitoefenen van politieke druk op de strijdende partijen om humanitaire toegang te verlenen.

Ondanks de problemen met betrekking tot humanitaire toegang die aangehaald worden in «Failing Syria» wordt onder leiding van de VN alles op alles gezet om mensen die hulp nodig hebben te bereiken, maar dat is lang niet altijd succesvol. Gebieden waar gestreden wordt zijn moeilijk bereikbaar, omdat strijdende partijen vaak geen toegang verlenen of de veiligheidsrisico's voor hulpverleners onaanvaardbaar groot zijn. Hierdoor blijven mensen in die gebieden verstoken van hulp.

Cross-line hulp (hulp over de frontlijn) en cross border hulp (hulp die gegeven wordt vanuit buurlanden) worden daar waar mogelijk ingezet. Onderhandelingen door de VN en het Rode Kruis met grote aantallen strijdende groepen zijn nodig om toegang tot mensen in nood te verbeteren. Dit gaat vaak moeizaam en blijft soms zonder succes. Er zitten volgens de VN 4,8 miljoen mensen in moeilijk te bereiken gebieden, waarvan zeker 212.000 mensen in belegerde gebieden. De VN heeft in 2014 115 aanvragen gedaan voor cross-line *shipments*. 50 aanvragen zijn toegekend na lange onderhandelingen over de voorwaarden. 65 aanvragen zijn niet toegekend.

Het kabinet deelt de frustratie van de opstellers van het Failing Syria rapport over het uitblijven van een politieke oplossing voor het conflict. Dit vereist een inspanning van alle strijdende partijen in het conflict, met een belangrijke faciliterende rol voor de VN. Betrokkenheid van regionale en invloedrijke internationale actoren is hierbij cruciaal. Een politieke oplossing dient gevormd en gedragen te worden door alle bevolkingsgroepen in Syrië, waarbij het kabinet tevens een belangrijke rol voor Syrische vrouwen weggelegd ziet.

Het kabinet steunt de inzet van VN-Gezant Staffan de Mistura, wiens moeilijke taak het is om het vredesproces op gang te krijgen. Het Genève communiqué dient voor het kabinet nog steeds als basis voor een oplossing.

Vanwege de ernst van de humanitaire crisis in Syrië en de regio hebben veel donoren de afgelopen jaren bijdragen geleverd. De belangrijkste donoren (per 1 februari 2015) zijn de Verenigde Staten (3,566 miljard dollar), de Europese Commissie (1,424 miljard dollar), het Verenigd Koninkrijk (1,086 miljard dollar), Duitsland (1,012 miljard dollar), Koeweit (718 miljoen dollar), Saudi-Arabië (680 miljoen dollar), Canada (397 miljoen dollar), Verenigde Arabische Emiraten (318 miljoen dollar), Japan (308 miljoen dollar), Qatar (237 miljoen dollar), Nederland (159 miljoen dollar), Denemarken (154 miljoen dollar), Noorwegen (100 miljoen dollar) en Frankrijk (91 miljoen dollar). Ondanks deze en andere bijdragen van donoren is het VN-hulpverzoek niet gedekt. Financiële middelen blijven dus hard nodig.

De Nederlandse bijdrage bedroeg tot aan de Koeweit conferentie van 31 maart 2015 126 miljoen euro.

Op dinsdag 31 maart 2015 vond in Koeweit alweer de derde donorconferentie voor de Syrië crisis plaats. In totaal hebben de donoren USD 3,8 miljard toegezegd. In 2013 en 2014 was de opbrengst respectievelijk USD 1,5 miljard en USD 2,4 miljard.

Nederland probeert, daar waar mogelijk, druk uit te oefenen op partijen betrokken bij het conflict om toegang tot de mensen in nood te verbeteren. Nederland financiert daarnaast onder andere Nederlandse NGO's om cross border hulp te verlenen en bescherming van burgers te verbeteren, met speciale aandacht voor vrouwen en kinderen.

Nederland heeft in Koeweit een additionele bijdrage van 21 miljoen euro toegezegd voor hulp aan slachtoffers van de crisis in Syrië. Hiervan gaat 12 miljoen euro naar een consortium van Nederlandse NGO's, 6 miljoen euro naar het Wereldvoedselprogramma van de VN (WFP), 2 miljoen euro naar UNRWA voor de opvang van Palestijnse vluchtelingen in Syrië en 1 miljoen euro naar het Rode Kruis. Daarmee komt de totale Nederlandse bijdrage voor de gevolgen van de Syrië crisis sinds 2012 op 147 miljoen euro.

De Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking,
E.M.J. Ploumen